

KERANGKA KAJIAN PENYELIDIKAN PEMERKASAAN KEUSAHAWANAN DALAM KALANGAN PELAJAR UNIVERSITI AWAM

*Abdul Shukor Shamsudin
Abdul Rahim Othman
Khairol Anuar Ishak
Rosshairy Abd Rahman
Universiti Utara Malaysia*

Abstrak

Artikel ini bertujuan untuk mengemukakan kerangka penyelidikan tentang hubungan antara perkhidmatan sokongan kerajaan dan pemerkasaan keusahawanan serta ciri-ciri peribadi sebagai penyederhana dalam hubungan antara kedua-dua pemboleh ubah tersebut dalam kalangan pelajar universiti awam. Umumnya, cabaran utama bagi para graduan apabila menamatkan pengajian ialah untuk mendapat pekerjaan yang bersesuaian dengan bidang pengajian mereka. Malah, kadar pengangguran dalam kalangan siswazah masa kini turut membimbangkan. Sebagai tindakan alternatif, pihak kerajaan amat menggalakkan supaya para pelajar diberi pendedahan tentang ciri-ciri keusahawanan semasa mereka masih mengikuti pengajian lagi. Pemerkasaan merujuk kepada sikap proaktif untuk berjaya dalam bidang ini. Selain daripada itu, perkhidmatan sokongan kerajaan amat diperlukan oleh semua usahawan dan PKS termasuk juga para pelajar yang menceburi bidang ini. Dapatan penyelidikan terdahulu membuktikan terdapat hubungan yang signifikan antara pemboleh ubah-pemboleh ubah. Hasil penyelidikan ini dijangka dapat memberi sumbangan dalam usaha menanam minat supaya lebih ramai para graduan memilih keusahawanan sebagai pilihan kerjaya serta membantu mereka berjaya dalam bidang ini.

Kata kunci: Perkhidmatan sokongan kerajaan, pemerkasaan keusahawanan dan ciri-ciri peribadi usahawan.

PENGENALAN

Tidak dapat dinafikan pada masa kini institusi pengajian tinggi (IPT), pasaran pekerjaan serta keperluan pekerjaan dalam kalangan para graduan amat berbeza berbanding dengan beberapa dekad terdahulu. Pasaran pekerjaan sulit untuk diramal serta begitu kompetitif sehingga para graduan menghadapi kesukaran untuk mendapat pekerjaan yang bersesuaian dengan bidang pengajian mereka. Kerap kali juga majikan menyatakan pencari kerja ini tidak mempunyai pengetahuan dan kemahiran seperti yang diperlukan.

Menurut laporan Kajian Pengesanan Graduan 2010, seramai 174,464 (24.6 peratus) graduan masih sukar untuk mendapat pekerjaan selepas enam bulan mereka menamatkan pengajian (Kementerian Pengajian Tinggi, 2011). Pihak majikan kerap kali menyuarakan kesukaran yang mereka hadapi untuk memilih graduan yang baru menamatkan pengajian yang memenuhi kehendak industri. Laporan pelan kebolehpasaran graduan pula merumuskan graduan baharu menghadapi kesukaran untuk mendapatkan pekerjaan kerana mereka tidak memiliki ciri-ciri generik (*generic student attributes*) yang diperlukan oleh pihak majikan (Kementerian Pengajian Tinggi, 2012).

Jumlah ini bukanlah satu angka yang kecil serta boleh dipandang ringan sahaja. Pihak berwajib juga telah menjalankan pelbagai usaha, misalnya melalui Skim Latihan 1Malaysia (SLIM), termasuklah pihak kerajaan turut menyarankan supaya para graduan melibatkan diri dalam bidang keusahawanan. Pihak kerajaan sendiri sentiasa menggalakkan, terutamanya dalam kalangan golongan muda supaya menjadikan bidang keusahawanan sebagai satu pilihan kerjaya mereka. Di samping menyediakan peluang kerjaya yang agak baik, bidang keusahawanan juga mampu memacu pertumbuhan ekonomi negara.

Malahan, sebelum ini juga di beberapa buah IPT, program pembangunan keusahawanan turut dilaksanakan dalam kalangan pelajar semasa mereka masih berada di kampus lagi. Pelaksanaan inisiatif berpandukan Dasar Pembangunan Keusahawanan Institusi Pengajian Tinggi ini bertujuan melahirkan siswazah mempunyai nilai, pemikiran dan ciri-ciri keusahawanan serta meningkatkan bilangan usahawan dalam kalangan golongan ini. Sekiranya mereka benar-

benar berkecimpung dalam bidang perniagaan, ia akan menjadi pemangkin kepada pencapaian transformasi ekonomi negara, iaitu dari ekonomi berpendapatan sederhana kepada ekonomi berpendapatan tinggi.

Menyedari kepentingan bidang keusahawanan sebagai salah satu alternatif kerjaya pilihan kepada para graduan serta pembangunan ekonomi negara, mungkin sudah sampai masanya satu model pemeraksanaan keusahawanan (*Empowering Entrepreneurship*) yang bersesuaian dengan konteks IPT, terutamanya bagi universiti awam (UA) di Malaysia, perlu dilihat serta dibangunkan dalam masa terdekat ini. Mudah-mudahan usaha yang tidak seberapa ini boleh memberi manfaat kepada pembangunan keusahawanan di negara ini.

SOROTAN KARYA

Globalisasi dan kepesatan teknologi maklumat merupakan satu daya yang memaksa organisasi menilai semula budaya kerja, struktur organisasi dan sistem yang digunapakai supaya lebih fleksibel dengan tuntutan semasa (Kuratko & Welsch, 2004). Faktor-faktor ini turut mempengaruhi kebolehpasaran graduan pada hari ini. Kuratko (2004) menyebutkan, generasi pada hari ini perlu menjadi Generasi E kerana mereka diharapkan akan menjadi generasi usahawan selepas era revolusi industri.

Walaupun globalisasi juga membawa banyak peluang untuk dimanfaatkan, tetapi masih ada lagi pihak-pihak yang terpinggir dari arus ini (Laven, 2009). Oleh itu, bagi maksud memanfaatkan peluang semasa serta mengatasi cabaran masa kini dari proses globalisasi, pemeraksanaan keusahawanan dilihat sebagai satu pilihan terbaik yang ada. Maka, sudah semestinya program sebegini wajar diberi sokongan oleh semua pihak.

Terdapat pelbagai takrifan yang diberikan untuk menerangkan konsep keusahawanan. Walaupun begitu, sehingga kini sukar untuk menemui satu definisi yang boleh dianggap diterima secara sepenuhnya (Henry, Hill & Leitch, 2005). Sebenarnya terdapat pelbagai aliran pemikiran yang membahaskan konsep keusahawanan ini. Para usahawan dilihat sebagai mereka yang bersedia membangunkan perusahaan baharu (Low & McMillan,

1988). Manakala Thompson (1999) pula berpendapat, usahawan ialah mereka yang mempunyai keupayaan untuk mengenal pasti peluang perniagaan yang belum dimanfaatkan lagi. Oleh itu, secara amnya usahawan ialah mereka yang sentiasa dapat melihat peluang untuk mencipta nilai baharu. Golongan ini mempunyai visi, memiliki pemikiran yang penuh dengan inspirasi serta mampu memanfaatkan peluang perniagaan yang diperoleh oleh mereka (Hardy Loh *et al*, 2015).

Sejak sekian lama keusahawanan terus kekal menjadi elemen utama dalam polisi makro ekonomi kerana sokongan kepada aktiviti keusahawanan akan mencetus serta memacu inovasi, meningkatkan produktiviti, perkembangan teknologi dan kemajuan ekonomi sesebuah negara. Aktiviti ini mampu menjadi pemangkin kepada penjana sumber ekonomi, menyediakan peluang pekerjaan pada masa kini serta meningkatkan pendapatan perkapita dalam sesebuah masyarakat sehinggakan perkembangan bidang keusahawanan sentiasa mendapat galakkan dan sokongan pihak berwajib (Zaman, 2013). Dari sudut penglibatan graduan dalam bidang keusahawanan, mereka perlu mengubah minda daripada mengharapkan pekerjaan ‘makan gaji’ kepada menjadikan keusahawanan sebagai pilihan kerjaya setelah menamatkan pengajian. Berdasarkan statistik dari Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM), terdapat peningkatan syarikat berdaftar dari tahun ke tahun, misalnya pada tahun 2009, terdapat 878,527 syarikat telah mendaftar dan jumlah ini terus meningkat pada tahun 2014 dengan 1,108,842 syarikat. Jumlah ini terus berkembang pada tahun 2016, iaitu sebanyak 1,198,592 syarikat. Walaupun tiada statistik yang jelas mengenai jumlah penglibatan graduan dalam bidang keusahawanan setelah menamatkan pengajian, tetapi diyakini bilangan yang menceburi bidang ini masih rendah.

Istilah pemerksaan membawa pelbagai maksud dan pengertian. Alkire (2005) melihat pemerksaan sebagai satu unsur penting dalam sesebuah agensi tertentu dan sekiranya pemerksaan ditingkatkan, maka agensi berkenaan juga akan meningkat naik. Bagi Alsop, Bertelsen & Holland (2006) pemerksaan membawa maksud keupayaan sesuatu kelompok atau individu untuk membuat pilihan yang berkesan dan seterusnya mengubah pilihan ini menjadi tindakan atau hasil yang diingini. Malhotra, Schuler & Boender (2002) pula menyebutkan konsep ini sebagai meningkatkan pemilikan aset dan

keupayaan individu dan kelompok untuk melibatkan diri, mempengaruhi serta bertanggungjawab terhadap institusi yang memberi kesan kepada mereka. Oleh itu boleh disimpulkan bahawa pemerksaan bermaksud peningkatan keupayaan kelompok atau individu untuk membuat pilihan terhadap sesuatu tindakan yang mempengaruhi kehidupan mereka.

Abbasian dan Bildt (2009) menyatakan pemerksaan penting untuk kesejahteraan hidup, termasuk kesihatan, terutamanya kepada imigran wanita. Bagi mereka, dimensi utama dalam pemerksaan ini ialah keupayaan (*power*) yang mempengaruhi kehidupan seseorang itu, keupayaan untuk membuat pilihan dan seterusnya berupaya untuk melakukan sesuatu (*act*) terhadap pilihan yang mereka telah buat. Johnson (1996) pula, menekankan pemerksaan berkaitan dengan kebebasan untuk mengambil keputusan (*decision latitude*) kerana faktor ini amat diperlukan dalam integrasi ekonomi. Konsep ini juga berkaitan dengan motivasi dan kebebasan untuk mengambil inisiatif bagi meningkatkan operasi, penghasilan kualiti barangan dan perkhidmatan yang lebih baik dan mengurangkan kos pengeluaran (Howard, 1995).

Connell (2015) menjelaskan, pemerksaan bermaksud perasaan yakin terhadap kebolehan diri sendiri serta tahu bagaimana untuk mendapatkan sumber-sumber yang diperlukan. Dengan perkataan lain, mereka mempunyai kawalan terhadap diri serta persekitarannya dan tidak goyah dengan perkara di luar kawalan mereka. Beliau menggariskan tiga langkah yang perlu untuk berjaya dalam perniagaan. Pertama, mesti sentiasa bersedia untuk belajar apa sahaja yang perlu diketahui. Kedua, usahawan sendiri perlu mengambil inisiatif memulakan sesuatu usaha. Ketiga, mereka mesti sentiasa berikhtiar untuk bergerak maju ke hadapan dan jangan menjadikan kekangan sebagai nokhtah kepada kejayaan masa hadapan (Connell, 2015).

Manakala, Parsons (2016) telah menggariskan tiga kaedah bagaimana seseorang usahawan wanita boleh diperksakan. Pertama, manfaatkan sepenuhnya perkembangan revolusi teknologi pada masa kini kerana teknologi menjadikan pengurusan perniagaan lebih cekap. Kedua, kenali *role model* dan dapatkan mentor untuk membantu terutamanya semasa menghadapi jalan buntu dalam perniagaan. Ketiga, mereka hendaklah bersedia untuk saling bantu membantu di antara satu sama lain. Sokongan rakan-rakan juga amat penting dalam menentukan kejayaan dan kelestarian seseorang usahawan itu.

Seterusnya Shipley (2015) pula menyarankan empat pendekatan dalam usaha untuk memperkasakan keusahawanan. Pertama, organisasi hendaklah komited untuk menjayakan penyertaan golongan muda dalam bidang keusahawanan. Kedua, organisasi boleh mengambil bahagian dalam program-program yang sejajar dengan misi dan budaya organisasi mereka. Ketiga, melalui penawaran program-program pembangunan usahawan muda. Keempat, melalui penawaran peluang-peluang pekerjaan semasa cuti musim panas. Program seperti ini mampu mencetus minat golongan muda untuk menceburkan diri dalam bidang keusahawanan sebagai satu peluang kerjaya pada masa hadapan.

Ross (2016) berpendapat usahawan muda memerlukan kombinasi yang betul untuk membina perniagaan serta mencetus ekosistem keusahawanan. Pertama, akses kepada dana (*access to money*) bagi memulakan serta mengembangkan perniagaan. Kedua, perlu ada budaya keusahawanan yang kukuh. Beliau mengusulkan agar pendidikan keusahawanan, teknologi digital dan latihan dengan tumpuan kepada pengurusan teknologi perlu digembling secara bersama.

Ketiga, pihak berwajib perlu menyediakan satu landasan, kawalan dan garispanduan yang sewajarnya terhadap isu yang berkaitan dengan soal-soal keselamatan dan kerahsiaan (*privacy*) dalam pengurusan maklumat. Keempat, pengajaran mengenai kemahiran keusahawan di peringkat sekolah rendah lagi kerana usahawan muda memerlukan kerangka minda (*mindset*) dan kemahiran berfikir secara strategik. Kelima, usahawan muda ini memerlukan jaringan dan perkelompokan (*clusters*) yang sentiasa menyokong inovasi dan pemikiran kreatif dalam kalangan mereka.

Sebagai rumusan, pemerksaan membawa maksud seseorang usahawan itu tidak hanya bersikap menunggu pihak-pihak tertentu untuk menghulurkan bantuan semata-mata, samada yang berbentuk kewangan dan bukan kewangan. Sebaliknya mereka akan bangun mencari apa yang diperlukan bagi membantu mereka menjayakan perniagaan mereka. Hal ini demikian kerana bukanlah bermaksud mereka tidak langsung memohon sebarang bantuan. Dengan perkataan lain usahawan ini tidak akan hanya menanti bantuan yang datang kepada mereka. Sebaliknya mereka akan bersikap proaktif, iaitu mereka

yang akan keluar mencari bantuan yang diperlukan bagi menjayakan usaha mereka. Mereka juga perlu sentiasanya bersedia untuk melihat sesuatu isu itu dari pelbagai persektif kerana biasanya terdapat penyelesaian dan peluang di situ. Di samping perlu bersifat inovatif, sokongan dari pihak kerajaan dan swasta juga tidak boleh dipandang ringan dalam usaha untuk membantu memperkasakan program pembangunan keusahawanan terutamanya di kalangan para pelajar UA.

FAKTOR-FAKTOR PENENTU

Di Malaysia, program pembangunan keusahawanan, terutamanya dalam kalangan masyarakat Bumiputera, telah mendapat perhatian yang serius melalui pelaksanaan Dasar Ekonomi Baru (DEB) pada tahun 1971. DEB telah meletakkan program pembangunan keusahawanan dalam kalangan masyarakat bumiputera sebagai agenda penting untuk melahirkan Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera (MPPB), yang merupakan salah satu strategi penyusunan semula masyarakat negara ini. Dalam rangka program pembangunan keusahawanan, terutamanya di kalangan usahawan bumiputera, salah satu kumpulan sasaran yang dikenal pasti ialah siswa dan siswazah IPT. Dalam hal ini, KPT telah diberi tanggungjawab untuk menjayakan agenda pembangunan keusahawanan di kalangan siswa dan siswazah ini.

Sebagaimana yang disarankan oleh Malhorta *et al.* (2002) pemerksaan bukan sahaja melibatkan peningkatan keupayaan kelompok atau individu, tetapi juga melibatkan dua elemmen lain yang penting iaitu proses dan agensi yang terlibat. Oleh itu program pembangunan dan pemerksaan keusahawanan di kalangan para pelajar harus menjurus kepada melengkapkan mereka dengan kemahiran berkaitan dengan bidang keusahawan dan pengurusan, di samping bantuan kewangan, untuk memula dan menguruskan perniagaan mereka. Dapatan kajian Che Mohd Zulkifli & Nurdiana (2015) menyebutkan kekangan kepada kejayaan usahawan, antara lain, ialah kelemahan pengurusan, kegagalan pemasaran, kesukaran untuk mendapatkan bantuan kewangan, kesukaran untuk mendapatkan pekerja mahir, masalah untuk memasarkan produk mereka dan kekurangan bahan mentah bagi perusahaan tertentu.

Secara umumnya sokongan pihak kerajaan (*government supports for small business*) merupakan salah satu faktor yang amat penting untuk menentukan kejayaan dalam kebanyakan perniagaan/perusahaan kecil (Mohd Nor Hakimi & Mohd Rafi, 2010). Mole (2002) berpendapat sokongan kerajaan ini merupakan satu pendekatan yang diguna pakai untuk membantu, menggalakkan, mengembangkan, dan menyediakan khidmat latihan kepada PKS untuk berkembang maju selaras dengan agenda nasional. Mohd Nor Hakimi dan Mohd Rafi (2010) seterusnya menyebutkan sokongan kerajaan membantu mengatasi kekangan yang dihadapi oleh usahawan serta program pembangunan ini mempunyai kesan yang positif terhadap pembangunan usahawan supaya mereka secara berperingkat-peringkat mampu bersaing bukan sahaja di dalam negara tetapi juga di arena antarabangsa.

Sebenarnya kebanyakan negara memang ada menyediakan bantuan untuk membangunkan usahawan ini kerana sektor ini amat strategik terhadap pembangunan ekonomi sesebuah negara. Kebanyakan bantuan dan khidmat sokongan ini boleh diperolehi dengan percuma, secara bersubsidi mahupun dengan dukungan oleh pihak kerajaan yang disalurkan melalui pelbagai agensi, sama ada bagi memulakan atau mengembangkan perniagaan/perusahaan kecil sedia ada. Malah pihak kerajaan sendiri sentiasa berusaha untuk memastikan segala bentuk bantuan dan khidmat sokongan ini boleh disampaikan kepada kumpulan sasar yang berkelayakan untuk menerimanya. Para usahawan hanya perlu mempunyai inisiatif serta tahu untuk merujuk kepada agensi yang bersesuaian bagi mendapatkan semua bantuan dan perkhidmatan sokongan yang disediakan ini.

Pada kebiasaannya bagi usahawan, dalam banyak keadaan terutamanya bagi mereka yang baharu menceburkan diri dalam dunia perniagaan, persekitaran perniagaan tidak begitu memihak kepada mereka. Dalam konteks ini campur tangan pihak kerajaan melalui bantuan serta perkhidmatan sokongan lain amat diperlukan bagi memastikan PKS lebih bersifat inovatif, kreatif dan fleksibel serta dapat terus bertahan dalam persekitaran yang amat mencabar ini (Mohd Nor Hakimi & Mohd Rafi, 2010). Secara umumnya, bantuan dan khidmat sokongan yang disediakan oleh pihak kerajaan dapat dibahagikan kepada dua kategori iaitu bantuan dan khidmat sokongan yang berbentuk kewangan dan bantuan bukan berbentuk kewangan (Cornell, 2015;

Mohamad Basir, Mohd Noor, Jauriyah, & Azwardi, 2013; Mohd Nor Hakimi Yusoff & Mohd Rafi, 2010; Ross, 2016; Shipley, 2015).

Sungguhpun perbincangan di atas lebih bersifat umum, tetapi proses pembangunan dan pemerkasaan keusahawanan dalam kalangan pelajar juga akan menghadapi persoalan yang tidak jauh berbeza dengan mereka yang benar-benar menceburi bidang ini di luar sana. Oleh itu jelas bahawa dapatan kajian terdahulu walaupun ia dilakukan di luar kampus serta tidak melibatkan pelajar, tetapi sedikit sebanyak faktor-faktor yang telah dikenalpasti ini dapat dimanfaatkan dalam usaha untuk menjayakan program pemerkasaan keusahawanan dalam kalangan pelajar yang sedang mengikuti pengajian peringkat ijazah pertama di UA.

PENGARUH FAKTOR PERSONALITI DAN KEUSAHAWANAN

Banyak dapatan penyelidikan terdahulu menunjukkan bahawa faktor-faktor personaliti turut mempengaruhi pilihan kerjaya dan kejayaan seseorang usahawan itu (Amran, Ima Illyani & Siti Azreena, 2014; Faradillah Iqmar, Samsudin & Ali, 2015; Singh & Habib, 2013; Tastan, 2013). Manakala penyelidikan oleh Jaya (2016) menekankan kepada sikap mental keusahawanan (*mental attitude entrepreneurship*) sebagai faktor penting untuk memperkasa keusahawanan dalam kalangan wanita dari Lombok yang berkerja di Malaysia. Sebenarnya faktor-faktor personaliti bukan sahaja dilihat penting dalam bidang keusahawanan, tetapi juga merupakan antara faktor-faktor yang menyumbang kepada kecenderungan seseorang individu untuk berjaya dalam kehidupan mereka. Sungguhpun kajian terdahulu menunjukkan faktor personaliti ini agak penting, tetapi ia masih kurang diberi perhatian dalam penyelidikan keusahawanan terutamanya di negara ini (Amran *et al.*, 2014).

Pada kebiasaannya usahawan yang berjaya mempunyai kesamaan bagi ciri-ciri tertentu dan kesediaan untuk mengambil risiko merupakan ciri yang paling kerap disebut (Singh & Habib, 2013). Dalam perbincangan mengenai faktor-faktor personaliti, sejumlah penyelidikan terdahulu memberi tumpuan kepada aktiviti fizikal dan mental serta sikap seseorang (*attitudes*). Sebenarnya terdapat pelbagai pandangan tentang apakah yang dimaksudkan dengan faktor-faktor personaliti ini, tertakluk kepada teori yang disandarkan bagi

membincangkan perkara ini (Amran *et al.*, 2014; Jaya, 2016; Tastan, 2013). Oleh itu bagi tujuan penyelidikan ini, faktor-faktor personaliti merujuk kepada efikasi sendiri (*self-efficacy*), lokus kawalan (*locus of control*) dan kehendak kepada pencapaian (*need for achievement*) sebagaimana yang dirumuskan oleh Amran *et al.* (2014) serta faktor kesediaan untuk mengambil risiko (Singh & Habib, 2013).

Berdasarkan sorotan karya, sebahagian besar penyelidik terdahulu meletakkan faktor personaliti sebagai salah satu pemboleh ubah bebas dalam kajian mereka (Amran *et al.*, 2014; Faradillah Iqmar *et al.*, 2015; Scherer, Brodzinski & Wiebe, 1991). Sebaliknya, Tastan (2013) meletakkan faktor personaliti proaktif sebagai pemboleh ubah penyederhana dalam penyelidikan beliau yang dilaksanakan di Izmir, Turki. Sehubungan dengan itu, bagi maksud penyelidikan ini, faktor personaliti akan diletakkan sebagai pemboleh ubah penyederhana dalam hubungan antara pemboleh ubah perkhidmatan sokongan kerajaan dan pemeraksanaan keusahawanan.

Berdasarkan kepada kepentingannya, boleh dirumuskan bahawa semua bentuk sistem ekonomi menyediakan pelbagai bentuk bantuan untuk menyokong perkembangan bidang keusahawanan dalam sesebuah negara. Dapatan oleh Abbasian dan Bildt (2009) menyebutkan bahawa imigran wanita memulakan perniagaan kerana tiada pekerjaan, kurang pekerjaan yang bersesuaian dan kemajuan kerjaya, diskriminasi, keinginan untuk kemajuan sendiri, kebebasan atau kerana sesuai dengan minat mereka. Mereka juga merumuskan bahawa keusahawanan merupakan alat untuk meningkatkan pemeraksanaan dalam kalangan imigran wanita yang mempunyai pendidikan.

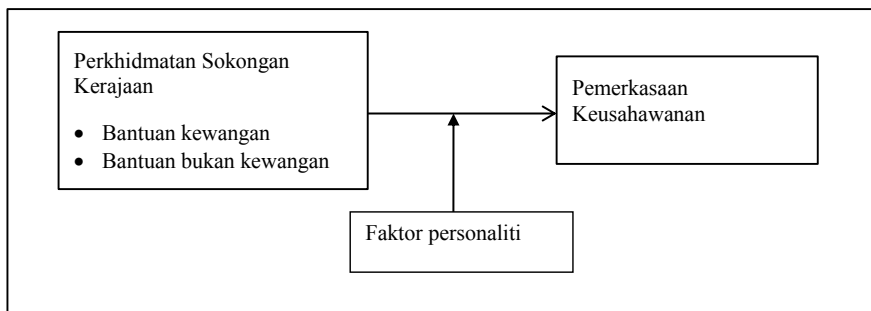
Kajian terdahulu juga menyebutkan bahawa sokongan pihak kerajaan amat penting kepada perkembangan dan kemajuan bidang keusahawanan. Bagi Mohd Nor Hakimi dan Mohd Rafi (2010), sokongan pihak kerajaan amat penting kerana keusahawanan mempunyai banyak kekangan seperti kekurangan sumber, kekurangan kemahiran, dan modal yang tidak mencukupi merupakan antara halangan utama untuk bidang ini berkembang maju. Sokongan kerajaan ini merupakan satu pendekatan yang sangat penting bagi membolehkan keusahawanan terus mampu memainkan peranan dalam sektor ekonomi negara. Malahan, sokongan pihak kerajaan ini juga membolehkan

keusahawanan terus menghadapi segala cabaran dalam suasana persekitaran ekonomi masa kini yang sangat dinamik. Mengikut laporan, keusahawanan menyumbang kepada 99 peratus dari jumlah perusahaan dan menyediakan 100 juta pekerjaan setahun di negara-negara Kesatuan Eropah dan Amerika Syarikat (Egbe, Usang, Amimi & Ndifon, 2011). Pencapaian dan perkembangan keusahawanan di negara-negara tersebut banyak didorong oleh akses yang mudah untuk mendapatkan kredit dengan kadar faedah yang sederhana.

Berry, Sweating dan Gotu (2006), mendapati keusahawanan yang mendapatkan pelbagai khidmat sokongan yang disediakan lebih cepat berkembang maju. Begitu juga dapatan kajian di United Kingdom oleh Wren dan Storey (2002) yang menyatakan terdapat kesan yang positif ke atas perkembangan jualan setelah pemilik mendapatkan khidmat pernasihatian pemasaran. Dalam penawaran pinjaman mikro di China, kajian Park dan Ren (2001) mendapati bahawa badan bukan kerajaan lebih berjaya memberi impak kepada bidang ini berbanding agensi kerajaan. Di sesetengah negara, misalnya Korea Selatan, pihak kerajaan memberi tumpuan kepada usaha penyelidikan dan pembangunan sebagai salah satu strategi untuk mengembangkan bidang keusahawanan ini (Park & Kim, 2010).

KERANGKA KAJIAN

Berdasarkan kepada sorotan karya yang telah dilakukan sebelum ini, kerangka kajian yang akan digunakan telah dibangunkan dalam bab ini. Dalam penyelidikan ini, sokongan pihak kerajaan, iaitu bantuan berbentuk kewangan dan bantuan bukan berbentuk kewangan, merupakan pemboleh ubah bebas, manakala pemerksaan keusahawanan pula merupakan pemboleh ubah bersandar. Seterusnya faktor personaliti akan bertindak sebagai pemboleh ubah penyederhana. Analisis statistik akan digunakan untuk menguji hubungan antara pemboleh ubah bebas dan bersandar ini. Bagi maksud penyelidikan ini, kerangka penyelidikan yang dibentuk ialah seperti yang ditunjukkan dalam Rajah 1 di bawah.

Rajah 1 Model kerangka penyelidikan

Secara amnya kerangka penyelidikan ini disandarkan kepada teori kerjaya kognitif sosial (*social cognitive career theory*) (Lent, Brown & Hackett, 1994) yang dibangunkan berasaskan kepada teori kognitif sosial. Secara relatifnya teori ini agak baharu dan menyediakan kerangka sebagai satu mekanisma untuk memahami faktor-faktor yang berkaitan dengan pemilihan kerjaya seseorang. Teori ini juga merupakan teori yang banyak digunakan dalam penyelidikan untuk menjelaskan tentang pembangunan kerjaya dan minat terhadap pendidikan. Dalam konteks penyelidikan ini, keusahawanan dilihat sebagai satu potensi supaya para pelajar UA menjadikan bidang ini sebagai kerjaya pilihan mereka setelah menamatkan pengajian kelak.

KESIMPULAN

Pemeriksaan usahawan sendiri banyak bergantung kepada sikap individu di samping dorongan ahli keluarga dan rakan-rakan, manakala dua faktor yang sangat penting dalam membantu perkembangan bidang keusahawanan ialah bantuan kewangan dan bantuan bukan kewangan yang kebanyakannya disediakan oleh pihak kerajaan melalui agensi-agensi tertentu. Selain daripada itu, faktor personaliti akan bertindak sebagai pemboleh ubah penyederhana dalam hubungan antara perkhidmatan sokongan kerajaan yang terdiri dari bantuan kewangan dan bantuan bukan kewangan dengan pemeriksaan keusahawanan.

Rujukan

- Abbasian, S. & Bildt, C. (2009). Empowerment through entrepreneurship: A tool for integration among immigrant women? *The IUP Journal of Entrepreneurship Development*, 6 (3&4), 7–20.
- Alkire, S. (2005). Subjective quantitative studies of human agency. *Social Indicators Research*, 74 (1), 217–260.
- Alsop, R., Bertelsen, M. & Holland, J. (2006). *Empowerment in practice from analysis to implementation*. Washington, DC: World Bank.
- Amran Awang, Ima Illyani Ibrahim & Siti Azreena Ayub. (2014). Determinants of entrepreneurial career: Experience of polytechnic students. *Journal of Entrepreneurship, Business and Economics*, 2 (1), 21–40.
- Berry, J., Sweating, R., & Gotu, J. (2006). The effect of business advice on the performance of SMEs. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 13(1), 33–47.
- Che Mohd Zulkifli Che Omar & Nurdiana Mohd Nor Azmi. (2015). Factors Affecting the Success of Bumiputera Entrepreneurs in Small and Medium Enterprises (SMEs) in Malaysia. *International Journal of Management Science and Business Administration*, 1 (9), 40–45.
- Connell, J. (2015). 3 steps to become the empowered entrepreneur you want to be. *Entrepreneur*. Diperoleh dari <https://www.entrepreneur.com/article/246962>
- Egbe, A. A., Usang, E., Amimi, P. B., & Ndifon, E. O. (2011). Entrepreneurship Empowerment and Gainful Employment: Panacea for Youth Restiveness in the Niger Delta Region of Nigeria. *African Research Review*, 5 (1), 107–118.
- Faradillah Iqmar Omar, Samsudin A. Rahim, & Ali Salman. (2015). Peryvertaan digital dan ciri keusahawanan dalam pemerkasaan usahawan wanita di Malaysia. *Jurnal Komunikasi*, 31(1), 241-256.
- Hardy Loh Rahim, Mohd Ali Bahari Abdul Kadir, Zanariah Zainal Abidin, Junainah Junid, Laila Mohd Kamaruddin, Noor Faizah Mohd Lajin, ... Adlan Ahmad Bakri (2015). Entrepreneurship education in Malaysia: A critical review. *Journal of Technology Management and Business*, 2 (2), 1–11.
- Henry, C., Hill, F. & Leitch, C. (2005). Entrepreneurship education and training: Can entrepreneurship be taught? Part 1. *Education & Training*, 47 (2), 98–111.
- Howard, A. (1995). *The changing nature of work*. Jossey-Bass Publishers, San Francisco.
- Jaya, N. N. (2016). Entrepreneurship model of post-migrant workers empowerment in West Lombok. *American Journal of Business and Society*, 1 (1), 8–12.
- Johnson, J. (1996). Extending the boundaries of occupational health psychology: State of the art reviews. *Journal of Occupational Health Psychology*, 1 (2), 115–116.
- Kementerian Pengajian Tinggi (2011). *Statistik pengajian tinggi Malaysia 2010*. Putrajaya: Kementerian Pengajian Tinggi Malaysia.

- Kuratko, D. F. (2004). *Entrepreneurship education in the 21st century: From legitimization to leadership*. Paper presented at the 2004 Coleman White Paper on Entrepreneurship Education. Presented at the Annual Meeting of the U.S. Association for Small Business and Entrepreneurship.
- Kuratko, D. F. & Welsch, H. P. (2004). *Strategic entrepreneurial growth* (2nd Ed.). USA: Thomson South-Western.
- Laven, A. (2009, October). Empowering rural entrepreneurs. *The Broker*, 16, 14–16. Diperolehi dari www.thebrokeronline.eu
- Lent, R. W., Brown, S. D., & Hackett, G. (1994). Toward a unifying social cognitive theory of career and academic interest, choice, and performance. *Journal of Vocational Behavior*, 45(1), 79-122.
- Low, M. & McMillan, I. (1988). Entrepreneurship: Past research and future challenges. *Journal of Management*, 14(2), 139–61.
- Malhotra, A., Schuler, S. R. & Boender, C. (2002). *Measuring women's empowerment as a variable in international development*. Washington, DC: The World Bank.
- Mohammad Basir Saud, Mohd Noor Mohd Shariff, Jauriyah Shamsudin, & Azwardi Md Isa (2013). Malaysian SMEs performance and the government business support service. *Proceedings of the 2nd Applied International Business Conference 2013* (ms. 390–396). Labuan, Sabah: Universiti Malaysia Sabah.
- Mohd Nor Hakimi Yusoff & Mohd Rafi Yaacob (2010). The government business support services in Malaysia: The evolution and challenges in the new economic model. *International Journal of Business and Management*, 5 (9), 60–71.
- Mole, K. (2002) Business advisers impact on S.M.E.S: An agency theory approach. *International Small Business Journal*, 20 (2), 139–162.
- Park, A., & Ren, C. (2001). Microfinance with Chinese characteristics. *World Development*, 29(1), 39–62.
- Park, J. Y., & Kim S. W. (2010). An empirical model to assess the influence of the government's research and development programme on Korean small and medium enterprise (SME) performance. *Asian Journal on Quality*, 11 (3), 288–302.
- Parsons, S. (2016, August). 3 Ways We Can Empower Women Entrepreneurs. *Huffingtonpost*. Diperolehi dari http://www.huffingtonpost.com/sabrina-parsons/3-ways-we-can-empower-wom_b_11677202.html
- Ross, A. (2016). *5 ways to empower young entrepreneurs for growth*. Diperolehi dari <https://www.linkedin.com/pulse/5-ways-empower-young-entrepreneurs-growth-alasdair-ross>
- Scherer, R. F., Brodzinski, J. D., & Wiebe, F. (1991). Examining the relationship between personality and entrepreneurial career preference. *Entrepreneurship and Regional Development*, 3 (2), 195–206.

- Shipley, E. (2015). 4 ways to empower tomorrow's entrepreneurs. *TriplePundit*. Diperolehi dari <http://www.triplepundit.com/2015/10/4-ways-to-empower-tomorrows-entrepreneurs/>
- Singh, H. R. & Habib Rahman. (2013). Traits of successful entrepreneurs. *International Journal of Scientific Research*, 2 (11), 292–294.
- Tastan, S. B. (2013). The influences of participative organizational climate and self-leadership on innovative behavior and the roles of job involvement and proactive personality: A survey in the context of SMEs in Izmir. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 75, 407–419.
- Thompson, J. L. (1999). The world of the entrepreneur – a new perspective. *Journal of Workplace Learning: Employee Counselling Today*, 11 (6), 209–24.
- Wren, C., & Storey, D. J. (2002). Evaluating the effect of soft business support upon small firm performance. *Oxford Economic Papers*, 54, 334–365.
- Zaman, M. (2013). Entrepreneurship characteristics among university students: Implication for entrepreneurship education and training in Pakistan. *African Journal of Business Management*, 7 (39), 4053–4058.

